

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA SPOLEČENSKÝCH VĚD

VESNICE

PROSLOV FARÁŘE

SEMINÁRNÍ PRÁCE

ETIKA A ETICKÁ VÝCHOVA 2

Vedoucí předmětu: ThDr. Lucjan Klimsza, PhD

Zpracoval: Daniel FÉR

Dovolím si připomenout situaci: Za devatero horami, devatero řekami a hustým, velmi hustým lesem, oddělena od zbytku světa, stojí kdysi krásná vesnice, nyní v obecném úpadku. Nad touto vesnicí se tyčí chrám a do něho přichází každé nedělní ráno farář – teolog.

Je nedělní ráno. Sluneční paprsky pronikají přes barevná okna stále krásného chrámu. Jsem nervózní, protože to světlo je patrně jediné, co zůstalo ze starých časů. Slyším šum mnoha hlasů, ale není to zvuk modliteb. Jsem farář a právě sbírám veškerou svou víru, abych vyslovil svůj životní proslav. Nebudu citovat bibli, neboť kdo jí věří? Ale modlím se, jelikož já věřím!

Předstupuji před zmožené, trápené, předstírající a vyprázdněné tváře. Přišli téměř všichni. Vidím na nich únavu, ale i odhodlání žít. Jakkoli. Vím, že nejsem sám, ale nyní se tak cítím.

„Otcové a matky, bratři a sestry, přátelé,“ začínám svou řeč, „vidím vás a mnohé znám jen málo, i tak jsem si jist, že tváře vašich dědů, pradědů a jejich žen vypadaly jinak. Příběhy naší historie jsou dosud živé. Vypráví se o rozkvětu a blahobytu, o kráse a smíru. Mluvím o čase, kdy manželé milovali manželky. Kdy krb hřál, rodina byla úplná a stávala milým domovem. O době, kdy louky kvetly a mladí byli bezpeční ve svých přátelstvích. Bylo to období, ve kterém se rolník i řemeslník radoval ze své práce, jež mu přinášela užitek a uspokojení. Společnost, kde farář, učitel i filozof viděli ovoce své námahy a jejich řeč byla příjemná a ostrá. Zem, kde svítilo slunce na dobré i zlé. Místo, na kterém mohl člověk žít svůj život pod nebem s požitkem a prospěchem sobě i svému okolí. Naši předkové byli šťastní.

Právem jim však naši otcové a dědové, matky a babičky vytýkali povrchnost a kritizovali je za naivitu a nepoučenost. Neboť žili svůj život tak, jak jim jej předkládala tradice, aniž by znali, ba i jen tušili, zda je správná. Nedokázali svůj život obhájit nové generaci, která pak s odvahou sobě vlastní opustila bezpečí zaběhaného systému a vydala se novou cestou. Zpochybnili vše, co dříve bylo nedotknutelné, aby se dotkli pravdy. Spálili za sebou mosty, a dějiny zabouchly poslední zadní vrátka. Již není cesty zpět. Naši otcové byli odvážní.

Ano, uplynuly generace a opakuji znovu: naši předkové byli šťastní, naši otcové byli odvážní. Co zbývá nám? Být silní? Ano, jako brzy opuštěné děti, neboť nebylo Boha ani pravdy, jež by nás vedla. Co je pravda? Kde je ta cesta? V čem je

život? Zdědili jsme těžké břemeno pochybností, ale vyrostli jsme. Pod tíhou se naše mysl neohnula, ale stali jsme se vzpřímenými. Jsme samostatní, jsme silní. Žijeme svůj život sami před sebou a neseme následky svých činů. Také druhé necháváme žít jejich život jak sami chtějí. Stali jsme se ideálem svých otců. Tento se však ukázal být hořký, neboť za svou vnější svobodu platíme tvrdou cenu. Neseme svůj život, ale neuneseme sami sebe. Stali jsme se svými otroky, neboť jsme nesvobodní sami před sebou. A pod tímto, nikoli pod svým břemenem, klesáme, skrýváme se a umíráme. A přesto většina z nás vzpřímeně kráčí dál. Snažíme se i přes svou únavu dále žít. Jakkoli.

Jsme znaveni a nevíme kolik kroků nám ještě zbývá, než dále nebudeme mít odvahu vstát. Postavit se sobě. A zatím se náš život rozpadá. Rodiny končí u soudních dvorů – nebyl na ně čas, majetky v rukou exekucí – domeček z karet se zhroutil, neudrželi jsme tempo. Jíme abychom žili a žijeme ... proč vlastně? Proč jsme ještě nepodali hrobníkovi lopatu se slovy: „Kopej!“ Proč jsme silní? Proč bojujeme? Kam se poděla odvaha našich otců, že se nepostavíme ve smrti Bohu, který není dobrý? Ano, přiznejme si to, kdo z nás věří v dobrého Boha? Láska? Kdo z nás nemá problém právě s tím? Jaký Bůh by *nás* mohl milovat, nebo jen dopustit naši existenci? Naši sílu? Laskavý? To radši žádný!

Jen se zamysleme nad sebou. Vraždy, krádeže, přetvářka, lži, nespravedlnost – a kdo to odnáší? Kdo tím trpí? Nejvíce nevinní, ti nejlepší mezi námi, naše děti, naši přátelé. Ti upřímní a poctiví. Copak vás nad nimi nejímá soucit? Nedali byste jim to nejlepší – a Bůh mlčí. Tak proč jsme ještě neodstranili to největší zlo světa? – Sami sebe! Proč jsme *ještě* nespáchali sebevraždu?

Jen jedno mi předem odpovězte. Odkud se vzal *váš* soucit, *vaše* láska? Jste to vy, jak se znáte? Nikoli! To je ten Boží střípek a není jediný. Když jej přijmeme: Ukončíme život bez dobrého Boha a začneme nový s Ním. Přijměme Boha, který prožil osamění, zradu, utrpení a smrt, proto, aby zachránil náš vztah s ním. Neboť jsou to naše viny, *ne my sami*, co nás odděluje od našeho Boha. Proto, pokud chceš zachránit svět, jdi domů a poklekní před svým Bohem (na znamení toho, že už nechceš být veliký a silný) a volej k němu slova svého zklamání. Pak poznáš v čem spočívá dobro: v tom, že jsi přijatý. Neboť život je v tom, že bez Boha se veškeré tvé snažení obrátí v nic. Cesta je v Bohu, neboť s ním můžeš svobodně kráčet. A pravda není slovo, které lze vyslovit, nýbrž *osoba*, jejíž každé slovo dá vzniknout něčemu z ničeho. Dej svůj život Bohu a zachrániš jeho smysl.

Nechceš-li přistoupit na tuto výzvu pak prosím odpověz na otázky. Kde chceš najít řešení, když sám jsi došel na konec cesty a uviděl, že je slepá? Čeho chceš dosáhnout skrýváním se? Můžeš pak stát vzpřímeně tváří v tvář životu? Ano můžeš, ale co odpovíš dobrému Bohu, až se s ním setkáš?“

Domluvil jsem a třesou se mi kolena. Slunce vystoupalo výše a paprsky ozařují lid vesnice, ale já vím, že ony jejich život neprojasní. Víím, že Bůh přes mnohou kritiku nevstoupí do života člověka, který si jej nepřejde, i když tím trpí. A také vím, že nevyslyší-li tito mí lidé jeho hlas, jsou dny naší vesnice sečteny. Možná po ní přijde nová a lepší, nebo také horší, ale nikdy ne naše. A nad tím se mi svírá srdce, neboť svou vesnici miluji a vím, že to není jen moje láska.

Odcházím z kazatelny. Vtom za mnou burácí hromový hlas starosty: „Co myslíte, že jste tím dokázal?“ Otáčím se, abych klidně odpověděl na otázku, která je zcela na místě: „Myslím, že jsem navrhl cestu záchrany naší vesnice. Nemohl jsem navrhnout žádné politické řešení, neboť tím bych lidi připravil o poslední zbytky svobody. Ani filozofické řešení jsem nenalezl, neboť po naší historické zkušenosti nemohu říci člověku, že je dobrý. Proto jsem farářem. Mohu totiž věřit, že Bůh je dobrý.“

Není mnoho cest a není mnoho pravd, protože je život a smrt. Ano a ne. Jen ten, kdo je život, je také pravda a proto zároveň jediná cesta. Jestliže Bůh svým slovem tvoří z ničeho, pak je *ano*. A pouze to, čemu on řekne své *ano* je dobré, a to na základě ničeho jiného, než pouze Božího *ano*, tedy přijetí. Pak vidím, že není jiné cesty, jak by se tato vesnice mohla stát dobrou, než taková, jakou jsem navrhl. Nejde mi totiž o to, aby se lidé měli dobře, ale aby *byli* dobří. Nesnažím se ani zachránit jejich život zde – i když i to je možné – ale snažím se je přivést ke zdroji věčného života. Mé řešení říká: Když se poctivě podíváte na sebe, sami vidíte, že nejste dobří. Jak by mohl být dobrý svět, když nejste dobří vy? Toužíte po dobrém světě? Pak Bůh je vaše odpověď! Nechte jej přijmout vás a on vás udělá dobrými – a bude vás učit žít – a to nikoli na základě vašeho jednání, ale na základě jeho přijetí – milosti, které můžete věřit, protože ji nacházíte v sobě samotných jako jeho stopu.

Nevěřím však, že někoho zachrání slova, proto jsem tato neříkal všem. Ani nečekám, že budou zachráněni všichni, neboť abych toho dosáhl, musel bych je zbavit svobody a to Bůh nikdy nedělá. Ale jsem farář – mohu se modlit a věřit. A to také dělám.“